

IN PACE IN IDIPSUM

DORMIAM ET REQUIESCAM

ORIENTUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS.

PASSER INVENIT SIBI DOMUM

ETTURTUS NIDUM ALTARIA.

QUI FRUMENTUM

VI. ÉVF. 1905 8. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYŰL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

VIRGO IPSUM, QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPIRITUS CONTRIBULATUS.

PLORABUNT SACERDOTES.

PARCE POPULO TUO.

ECCE AGNUS DEI.

ECCE PANIS ANGELORUM FACTUS CIBUS VIATORUM VERE PANIS PILORUM

ÖRÖKIOMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonkénti megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Az öntudatos áldozás. — A negyvenórai szentségimádás. — Kalazanti szent József. — Az alpesi rózsa. — Az Oltáriszentség tisztelete a czéheknél. — Öreg első-áldozók. — Ha azt tudtuk volna! — Az Eucharisztia zenéje. — Sötét éjből az igaz világosságra. — Oltáregyesületi ügyek. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről. — Kimutatás. — Hirdetések.

❧ Az öntudatos áldozás ❧

AZ OLTÁRISZENTSÉG táplálék. Az élet kenyere. Enni kell. «Vegyétek és egyétek, ez az én testem», mondotta az Ur! «Ha nem eszitek, nem lesz bennetek élet», így szól az ígélet, így hangzik a parancs.

De hogy az Oltáriszentség táplálék legyen, hogy az élet kenyere legyen — nem elég az Oltáriszentséget csak magunkhoz venni. Sokan táplálkoznak s a táplálék nem válik bennök étletté, erővé. Akár csak a testi táplálékkal — úgy vagyunk e lelki eledellel. A táplálék földolgozásához jó szervek kellene, a lelki eledel étletté változtatásához jó lelki berendezkedés kell. Hogy az Oltáriszentség az élet kenyere legyen — a vételének két titka van: egyik, hogy tudjuk, hogy *mit* veszünk, másik, hogy *mikép* vesszük. Az első az *öntudatos* áldozásra mutat, a második a *méltó* áldozásra.

Szóljunk csak az elsőről!

Öntudatosan áldozni annyi, mint tudni, hogy Krisztus testét veszem, tudni, hogy Krisztus testével az Isten jő hozzám. Egyesülés történik az Istennel — de nem olyan, mint az imában. Ez az egyesülés valóságos. Mélységesebb, igazibb.

Az imában lélek a Lélekkel imádkozik, mondanám olvad össze, a Krisztus testének vételénél olyan egyesülés, összeolvadás történik — mint a táplálék vételénél. Véremmé, husommá, erőmmé válik. Átformálódik s az enyém lesz. Énem részévé válik.

A lélek kenyere, tápláléka is így formálódik át. A lélek lelkévé lesz. Veszem a Krisztus testét s fölserken bennem a gondolat: én benne s ő bennem. A mennyeknek országa bennetek vagyon. Ebből az országból most bírok legtöbbet. Eritis, sicut dii. Lesztek mint az Isten — de nem a kísértő szavának értelmében, hanem hogy lesz bennetek isteni élet. Ego

vitis, et vitam habeant et abundantius habeant. Azért jöttem, hogy életük legyen és bővebben legyen. (János ev. X. 10.) Isteni életük legyen.

Ezek a krisztusi gondolatok ébrednek és valósulnak meg a lélekben a Krisztus teste, az élet kenyere vételekor. S a lélek életeleme a gondolat és az érzelem. Ha kiváltódnak a krisztusi gondolatok és érzelmek s ha megvalósulnak bennünk, akkor az Oltáriszentség, a lelki eledel valóban az élet kenyere volt. Lelkem vérévé és húsvává, lelkévé változott.

S melyek a krisztusi érzelmek, melyek az öntudatos áldozásban lelkünkben hullámszanak s énünk részévé válnak? Mindenekfölött a krisztusi szeretet az Atya iránt. Az Atya iránt, a ki így szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adá érte. Az Oltáriszentség vételekor ezt érezzük, ezt a szeretetet tapasztaljuk. Lelkünk tehát az Atya iránti szeretetben erősödik. Az isteni szeretet éltető forrása lesz az Oltáriszentség.

Mindjobban átérezzük az Isten tengernyi szeretetét s egészen elveszünk, elmerülünk benne. A krisztusi életnek pedig az isteni szeretet a csillaga. Krisztus mindig erre mutat s erre vigyáz. Ezért röpönt el a Krisztus ajkáról az Isten neve így: hogy Atya. Szeretetre akart a nevével is tanítani.

De az Oltáriszentség vételekor nemcsak az Atya szeretetét, a ki úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adá érte, érezzük; a krisztusi életnek nemcsak ezen elemét tesszük lelkünk tulajdonává, hanem a testvéri szeretetet is. Azt a másik, a felebaráti szeretetet, melyet Krisztus hirdetett. Ez is elevenen érinthető itt. Ez is életté válik bennünk.

A szeretet egyesülést sürget és keres s ez itt a legbensőségesebben meg van. A szeretet segítséget nyújt, ez a legfőnségesebb módon történik itt. A testvériséget hirdető Krisztus mondja: a szomjuhozóknak italt, a meziteléneknek ruhát, az éhezőknek ételt adjatok. A szomorkodókat vigasztaljátok. A foglyokat váltsátok ki. A tudatlanokat tanítsátok. S a mit Krisztus felebaráti szeretet nevében követel tőlünk, azt Ő maga teszi velünk az Oltáriszentségben. Gyakorolja az irgalmassági cselekedeteket. Érezteti szeretetének egész teljét. Az igazságot szomjuhozónak csillapítja a szomjuságát. Ego sum via, veritas et vita. Én vagyok az igazság. Lelkünk mezitelenségét fölruházza. Gazdaggá tesz ajándékai által. Hit, remény és mindenekfölött a szeretet kincsei mindjobban gyarapodnak. A kietlenséget duzzadó élet váltja föl. Szomorú lelkeket eltölti a vigasztaló kegyelme. Az eltikkadt lélek új erőt nyert. Az érzékiség béklyói engednek és oldódnak. A bűnök rablásából mindjobban kiváltódnak.

Az irgalmassági cselekedeteket így gyakorolja Krisztus az áldozásnál. Igazán testvérnek bizonyul. Jóbarátnak, ki életét adja a jóbarátjaiért. Majorum charitatem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Senkinek se lehet nagyobb szeretete, mintha életét adja oda barátaiért,

mintha lelkét nyújtja barátainak. Életét adta Krisztus az oltáron s testét, lelkét adja az Oltáriszentségben. A krisztusi szeretet legszebb monumentuma az Eucharistia. De ez a monumentum nem pusztá emlék, melyet bámulni kell és lehet, hanem az egész testem, vegyétek és egyétek s élet lesz bennetek. Itt nem a szeretet kedves emléke honol, itt maga az eleven, örök szeretet él és élte.

Ilyen eleven öntudattal kell ehhez a szeretethez járulni s akkor valóban életet fakaszt. Ha az Oltáriszentség vételekor az isteni és testvéri szeretet, krisztusi gondolatok járnak át agyunkat, szívünket; ha lelkünk élete így alakul s formálódik Krisztus szerint, akkor valóban a lélek eledele lesz az Oltáriszentség. Táplálja a lelket, duzzasztó életet nevel az örök életre. Az élet, az örök élet kenyere lesz.

Tillmann Béla.

❧ A negyvenórás szentségimádás ❧

A NEGYVENÓRAI szentségimádás a kitett Oltáriszentség előtt, emlékezetül azon negyven órára, míg Krisztus Urunk legszentebb teste a sírban nyugodott, a kapuczinus-rend tagjainak köszöni eredetét. Eleinte csak évenként egyszer tartották, később szakadatlanul az egész évben, tehát örökimádásba csapott át. Gyakorlati célzata mindig az volt, hogy ezen ájtatosság által a bűnösöket megtérésre, a gyűlölködőket kibékülésre bírják és általános szorongatások idején a népet imában egyesítsék s így az Úr haragját megengeszteljék.

Kezdeményezése P. *Ferno* József nevéhez fűződik. Keletkezésének története* fölötte érdekes. A XVI. század elején folytonos viszálykodás és háborúság nyugtalanította Italiát. P. Ferno ily időben, karácsonytájt épen, az umbriai *Gubbio*-ban prédikált, mikor híre kelt, hogy ellenséges csapatok közelednek. Ellenállásra gondolni se lehetett, mindenki menekülni igyekezett. József atya erre felszólította a híveket, hogy az ég Uránál keressenek oltalmat. Arra kérte őket, hogy előbb igazi bűnbánat útján béküljenek ki Istennel, azután pedig isteni Üdvözítőnk szenvedései és halála emlékezetére negyvenórás szentségimádásban kérjék az Urat, óvja meg őket az ellenség támadásától. Megfogadták a kapuczinus-anya szavát. S mikor hirtelen havazás és hófúvás útját szegte az előnyomuló ellenségnek, hálából elhatározta a polgárság, hogy karácsonyi időben évenként megtartják a szentségimádás ezen új módját. Így jött szokásba a negyvenórás szentségimádás. Eleivel csak erre az egy városra s annak is csak egy templomára szorítkozott.

* L. «Stimmen aus Maria-Laach» 1896. I. SS. 470—475.

Még maga P. Ferno változtatta az eredetileg évenkénti negyvenórás szentségimádást örökös imádássá. A Sforza-család kihaltával Eris almája lett *Milano* V. Károly és I. Ferencz között. Tehát még bizonytalanabb helyzetbe kerültek e város lakói, mint előbb Gubbio. Ekkor föllépett itt is József atya s Istenbe vetve bizodalját, menekülést hirdetett a város lakóinak, ha szokásba hozzák a negyvenórás szentségimádást az egész évre; oly módon, hogy minden negyvenedik órában más templomba viszik a szentséget imádás végett. Mondanunk sem kellene, hogy ráállottak. Annyira megkedvelte a nép ezen ájtatosságot, hogy nem nyugodtak bele, hogy csak negyven óráig legyen a szentség kitéve templomukban, hanem négyszer-ötször egyfolytában végeztek negyvenórás szentségimádást egy-egy templomban; így tíz év is beletellett, míg a negyvenórás szentségimádás megtette körutját *Milano* összes templomaiban. 1537-re teszik a negyvenórás szentségimádás behozatalát *Milanóba*. A milanói érseki vikáriushoz intézett 1539 márczius 28-dikán kelt brévével már bucsuk is engedélyeztettek az örökimádás végzéseért.

P. Ferno volt a negyvenórás szentségimádás kezdeményezője, annak első terjesztője kivülről P. *Soriano* Ferencz *Umbria* számos városában szokásba hozta azt; leginkább a nagybőjti időben tartották meg, de csak egyszer az évben.

P. *Bellintani* Mátyás, ki mint József atya kortársa a negyvenórás szentségimádás keletkezésének történetét megírta, szintén buzgó terjesztője volt ezen áhítatgyakorlatnak. Ő maga írja, hogy 1564-ben *Spoletó*-ban, 1565-ben *Nami*-ban prédikált a negyvenórás szentségimádás idején; 1568-ban pedig szokásba hozta azt a *nápolyi* királyság területén.

A mit nevezett atyák oly szép sikerrel kezdeményeztek, azt továbbfejlesztették a többi kapuczinusok.

Rómába is átkerült a negyvenórás szentségimádás 1541-ben. A zarándokoknak a Szentháromságról nevezett társulata — alapítója Nérei szent Fülöp 1548-ban — minden hónap első vasárnapján, egyik Mária-társulat pedig a hónap harmadik vasárnapja körül tartotta. — *VIII. Kelemen* pápa rendeletére (1592 nov. 25. «*Graves et diuturnae*») *Rómában* is örökimádássá vált, úgy hogy az év folyamán meghatározott sorrendben templomról-templomra tartották; advent első vasárnapján a vatikáni szent Pál kápolnában veszi kezdetét. Az Egyháznak szorongatott helyzete — nevezetesen a francia hugenotta-harcz — ösztönözte erre a pápát. Meghagyta, hogy a hívek éjjel-nappal szakadatlanul könyörögjenek az ünnepies imádásra kitett Szentség előtt, hogy így a legfőbb Urat kiengeszteljék és isteni irgalmát kiesdekeljék. Bucsukat is engedélyezett azok számára, kik a negyvenórás szentségimádásban résztvesznek. Mindezen intézkedéseket *V. Pál* pápa (1606 május 10. «*Cum felicis recordationis*») helybenhagyta.

A negyvenórai folytonos szentségimádás innen kezdve csak Rómára szorítkozott. Más városban csak oly föltétel alatt lehetett végezni, ha ott elegendő templom van arra, hogy a szentségimádást fölváltva és megszakítás nélkül lehessen megtartani. Később e tekintetben könnyítés állott be.* Így *Augsburg* városában oly módon tartották meg a negyvenórai szentségimádást, hogy az egyik székesegyházban évenként négyszer, a másikon meg háromszor volt ily szentségkitétel.

Kezdetben megszakítás nélkül kellett végezni a negyvenórai szentségimádást; a bucsuk elnyerése is e föltételhez van kötve. Az Ur Jézus példáját akarták ezzel követni, ki negyven napon át éjjel-nappal böjtölt és imádkozott a pusztában. Idővel azonban ezen is könnyítettek, úgy hogy a szentségimádást éjszakára megszakítani lehet. Idevonatkozik *XIV. Benedek* egyik irata. («Accepimus» d. d. 16. April. 1746 ad Episc. Warmiensem.)

A negyvenórai szentségimádás előmozdítására társulatokba is állottak a hívek. Ezekből fejlődött a *Rómában* 1883-ban alakult: «*katholikus nemzetek engesztelő imaszövetkezete*».

A negyvenórai szentségimádás végzéseért a pápák bucsukat is engedélyeztek.** Ezen *bucsuk* kezdetben csak Rómában voltak elnyerhetőek. Máshol, ha a negyvenórai szentségimádást előírás szerint végezték is, a bucsukban csak úgy részesedtek, ha azt külön megfolyamodták; a mint erre számos eset volt.*** Csak *XIII. Leo* pápa jelentette ki a szent bucsuk bizottságának 1897 december 8. leirata útján, hogy a negyvenórai szentségimádás végzéseért engedélyezett bucsukat a világ bármely templomában el lehet nyerni, föltéve, hogy úgy végzik a szentségimádást, mint Rómában szokásos, tehát negyven óráig, megszakítás nélkül.

IX. Pius pápa a szent bucsuk bizottságának 1876 november 26-iki iratával ezeket a bucsukat ekképen módosította: a) *teljes bucsu* nyerhető, egy ízben azon negyven óra alatt, míg a szentség nyilvános imádásra ki van téve; a föltételek a szokottak: gyónás, áldozás és ima a pápa szándékára. — b) *10 évi és 10 quadragenai bucsu* nyerhető minden további szentséglátogatásért.

Még *VII. Pius* 1807 május 10. Rómának bíboros helytartója útján egyszersmindenkorra kijelentette, hogy a hol a negyvenórai szentségimádás honos, azon templomok valamennyi oltára a szentségkitétel időtartamára az oltárszabadalom kiváltságával bír.

* V. Jos. Schneider, S. J.: Rescripta authentica S. Congregationis Indulg. . . . Ratisbonae 1885; nn. 44, 55, 84.

** Fr. Beringer: «Die Ablässe»; XII. Aufl. Paderborn 1900.; S. 268—269.

*** Rescript. auth. nn. 4, 31, 42, 44, 55, 84. — Decreta authentica S. Congr. Indulg. . . . Ab anno 1668 ad annum 1882. Ratisbonae 1883; nn. 7. et 87.

A negyvenórai szentségimádást rendszerint összetévesztik a farsangi szentségimádással. Pedig e kettőnek édeskevés köze egymáshoz. Sőt a hozzájuk kötött bucsuk és kiváltságok tekintetében egyenesen elütnek egymástól.

Till Kálmán.

☆☆☆☆☆ Kalazanti szent József ☆☆☆☆☆

(Augusztus 27.)

SZENTÜNK 1556 szeptember hó 11-én született Aragonia Peralta nevű városában főnemesi családból. Atyja születésének megfelelő állami méltóságra szánta, de József már fogadalmat tett, hogy a papi pályára szenteli életét. Mint pap számos évig munkálkodott hazájában a legáldásosabb buzgalommal a lelkek üdvén, mignem belső sugallatra Rómába ment, hol az ifjuság nevelésére «A kegyes iskolák (piaristák) rendjét» alapította. Az új rend gyorsan terjedt és mindenütt bőséges áldást termelt. 1889-ben alakult a szent által megállapított szabályok szerint a «Kalazanti szent Józsefről és az Isten Anyjáról nevezett jámbor munkások kongregáció»-ja, melynek tagjai, kiket kalazantinusoknak neveznek, különösen a kézművesek és munkások javán fáradoznak.

A szent, kit Isten számos csodával megdicsőített, meghalt 1648-ban augusztus hó 25-én.

Istennek ezen szolgája kiváló tisztelője volt a legméltóságosabb Oltáriszentségnek.

A nap folyamán gyakran lehetett látni, a mint seráfhoz hasonlóan a Legméltóságosabb előtt térdel. «Ott — ugymond — világosságot találok, hogyan kell élnem.» A szentmise-áldozatot naponkint oly áhitattal mutatta be, hogy az átváltoztatás után átszellemült, arcza ragyogott, igen, gyakran lehetett látni, hogy a földről fölemelkedik. Az Oltáriszentség iránt való tiszteletéből magyarázandó, hogy szabályaiban elrendelte, miszerint a templomokban mindent tisztán és épen tartsanak s hogy a rendi papok az egyházi szertartásokat a leglelkiismeretesebben teljesítsék. Nem ritkán maga öltöztette a papokat a sekrestyében, figyelmeztette a sekrestyés-testvért, hogy szent hivatalában figyelmes legyen, keményen megdorgálta azokat, a kiknél valami hanyagságot tapasztalt s egy ízben a sekrestyést egész nap kenyéren és vizen bőjtöltette, mert mulasztása miatt a papnak az oltárnál várakoznia kellett az ampolnákra.

De a szent nem elégedett meg azzal, hogy szívében izzó szeretettel viseltessék a szentségi Jézus iránt, nem akarta, hogy a láng csak égjen és világoljon, hanem hogy másokat is fölmelegítsen. Nem csoda, ha azon

fáradozott, hogy lelki gyermekei is hasonló szeretettel és tisztelettel teljenek el. Mutatják ezt azon rendeletek, melyeket erre vonatkozólag adott szabályaiban. Azt akarja, hogy gyermekei fejüket mindannyiszor lefödjék és meghajtsák, valahányszor a legszentebb Szentség nevét kimondani hallják vagy maguk kimondják; hogy térdüket egész a földig meghajtsák, midőn előtte elmennek és a földet tisztelettel telve megcsókolják, midőn azt elhagyják. A szent elrendelte, hogy a rend papjai a szentmise-áldozatot naponkint a megfelelő tisztelettel bemutassák, a lehető legtisztább szívvél lépjenek az oltárhoz, szentmise előtt mindig meggyónjanak, ha csak a legkisebb vétket is érzik magukban, ő maga is mindennap meggyónt a szentmise előtt. A legméltóságosabb Oltáriszentségben rejlő Jézussal folytatott bizalmas társalgásából, ki a gyermekeket oly igen szerette s azt akarta, hogy egy szegény kézműves fiának tartsák s maga is dolgozott szent József műhelyében — ebből a bizalmas társalgásból érthető meg, hogy az ifjuság, a munkások és kézművesek iránt oly gondos és szerető szívvél viseltetett.

Az alpesi rózsa

(Legenda.)

ABBAN az időben történt, midőn szent Severin az evangélium fáklyáját Ausztria területén végighordozta. A hova a szerény és durva ruhában járó férfiú lábát betette, áldás és béke fakadt nyomain s rómaiak, germánok, góthok és markomannok alázattal hódoltak meg a fakereszt előtt, melyet közéjük vitt.

Mélyen benn az Alpokban, a mészkőbarlangokban rejtőzködve lakott Ruthard, a kit általánosan csak rablóvezérnek neveztek, több mint száztagu bandájával. Nem volt még nála vakmerőbb, veszedelmesebb utonálló. Valamikor szabad nemes, tekintélyes germán volt, de törzsének fejei száműzték, mert a vendégjogot megsértve, ellenségét megölte tűzhelyénél, a hol oltalmat keresett. Mindenkinek szabadságában állott, a kinek tetszett, fejét venni a bűnösnek, de Ruthard nem hagyta magát ily olcsó béren megvásárolni. Társakat szerzett s réme és ostora lett a vidéknek. Mértföldeken át reszketett a várakban és szabadfalvakban minden, midőn a nevét kiejtették. Egy kereskedő sem mehetett többé sarczolatlanul a maga útján s jaj volt a védtelen utasnak, a ki nem ismerve az utat, Ruthard területére jutott. Sőt a büszke római legiókkal is szembe mert szállni vad czimboráival s kezei vértől párologtak.

Ekkor az égtől fölvilágosítva, elhatározta Severin apát, hogy a vakmerő rablót megtéríti s csak egy vándorbottal és fakeresztel fölfegyverkezve Kletus testvér kíséretében utnak indult a rabló rejtekhelyére.

Két napig vándoroltak az erdők bozótjain s járhatatlan görgetegeken keresztül, míg nem az ismert barlangok közelébe jutottak. Másnap akartak a rablóvezér eme kizárólagos területére jutni, de az utolsó éjszakára magához hívta őket egy vendégszerető erdőlakó, névleg Ingo. Barátságosan kínálta őket kenyérrrel és sóval, tüzet rakott a tűzhelyen s vacsorát készített nekik. De rémülve hökkent vissza, midőn Severin utazásának célját megnevezte.

— A vérszomjas rabló barlangjába akarsz menni? — kiáltott. — Idegen, figyelmeztetek! Jobb a medve barlangjában és a nőstényfarkas odújában virrasztani, mint Rutharddal barátságos párbeszédet folytatni. Száznak és ezernek oltotta már ki életét ez a szörnyeteg a legkínosabb gyötrelmek között. Te sem fogsz onnan élve visszajönni.

De Severinus csak mosolygott, kérte őt és Kletust, hogy csak pihenjék ki magukat, míg ő kissé távolabb a kunyhótól a fák alatt letérdelt s az éjszakát csendes társalgásban töltötte el az Istennel.

Ruthard és cimborái e közben kancsó és kockajáték mellett mulattak, nevetgéltek és gunyolódtak a szent apát leendő látogatásán, melyről már értesültek. Marbud, a rablók között a legvadabb és legvakmerőbb, hozta meg a hírt. Hol értesült róla? Ki tudná azt! Mert ő sokat tudott, a mit a többiek sohasem tudtak volna meg. Nem egy szép zsákmányt köszöntek már neki és a mióta köztük van, úgy látszott, mintha a szerencse jobban kedvezne nekik mint előbb! Becsülték őt ezért, de nem szerették, sőt nem egyszer, a vezért sem véve ki, valami titkos borzalom fogta el őket előtte. Vadságát maga az elvetemült rablóvezér is megsokallotta. Sohsem tudott neki eleget ölni és perzselni, mindig azon fáradozott, hogy még nagyobb kegyetlenségre ösztökélje. Külsője is visszataszító volt. Zöldes, csillogó szemeivel álnokul pislogott, rút, visszataszító arcát vörös haj árnyékolta be s a szandál nem volt elég, hogy lábát, mely őt egészen eltorzította, teljesen eltakarja.

— Csak vigán, testvérek! — kiáltott és megcsóválta kancsóját — ki tudja, hányszor leszünk még együtt ily vigán. Talán holnap este már pásztornélküli nyáj leszünk s a rettenetes Ruthard vezér penitenciát tart Severin jámbor fagalambjának szelid szárnyai alatt.

— Azt nem éred meg, Marbud — válaszolá Ruthard s kedvetlenül tette félre a kockát. Ma elment kedve a játéktól.

— Annál jobb, vezér! Bizony eléggé bántott volna a dolog s mindig irigyeltem volna Severintől a diadalt, hogy kincseidet szekereken szállítja Favianisba* s téged a kíváncsi népnek ilyenformán mutat be: «Nézzétek, én a dühöngő medvét szelid báránynyá változtattam, a szabad rablóvezérré ráütöttem a szolgaság bélyegét.

* Réce

— Hallgass Marbud, nem türök ilyen beszédet — fortyant föl vadul a rablókapitány. — Esküszöm, hogy Severin nem hagyja el élve ezeket a hegyeket.

Marbud fürkészve nézett rá.

— Meg tudnád azt tenni? — kérdezte látszólag közönyösen, a kétke-
dés hangján és Ruthard keserűen mondá:

— Miért ne. Nem tettem már ehhez hasonlókat?

— De azt mondják, hogy Severinus, a kit mindenfelé tisztelnek és csodatevőnek tartanak, sérthetetlen — veté közbe egy harmadik.

Ruthard összerezte, de Marbud megvetően kiáltotta:

— Üres fecsegés, melyet az asszonyok eszeltek ki! Annál nagyobb lesz majd a rémület, mely elfog mindenkit, midőn megtudják, hogy Ruthard vezér az alvilágba küldte azt, a kit sérthetetlennek tartottak.

— Rettegjenek és reszkessenek a számüzöttől mind, mind! — kiáltott Ruthard vadul. — Marbud, holnap velem jössz a keresztény ellen.

— Nem várod meg itt? — kérde csodálkozva a rablók egyike.

— Nem, nem! Nem akarom még egyszer — azaz, akartam mondani, nem akarok a vendégjoggal visszaélni. Lakásomon kívül érje a halálos csapás!

Marbud szemei villogtak, mint a lesben álló farkasé.

— Akkor azt tanácsolom neked, vezér, mérd rá a csapást, midőn a papi méltóságot gyakorolja. Abban a pillanatban találod őt, midőn a ceremóniát végzi, melyet a keresztények szent áldozatnak neveznek, s azt állítják, hogy Istenüket egy kis darabka kenyér alakjában kezeik közt tartják s eledelül élvezik; nem találsz jobb alkalmat a mieinknek bebizonyítani, hogy a keresztények Istene csak üres phantom, s nevedet még félelmesebbé, még hirhedtebbé teszed, mint a milyen eddig is.

— Ugy legyen! Vezethetsz — válaszolá a vezér eltökélten, jóllehet több rabló óva emelte föl hangját, sőt magát is remegés fogta el. De egyszer szavát adta, becsülete van koczán, vissza nem léphet.

Midőn megvirradt, Severinus a zöldelő réten a szentmise-áldozatot mutatta be. Klelus testvér szolgált neki, kissé távolabb pedig Ingo térdelt s csodálattal szemlélte őket. Már régebben táplálta azt a csendes óhajt, hogy a keresztény hitet közelebről megismerhesse s most szilárd elhatározással érlelődött benne; meg is mondta a szentnek, hogy meg akar keresztelkedni. Föl is veszi, ha ez az öreg tiszteletreméltó férfiú sértetlenül visszatér a keselyű karmaiból.

Ruthard és Marbud is jelen voltak s egy nagy kő mögött rejtőztek el. Egyik a mohó vágytól, másik az aggasztó izgalomtól reszkette várták a döntő momentumot.

Severinus épen a titokzatos szavakat mondotta ki, melyek a jelentéktelen kenyeret az Ur legszentebb testévé változtatják, midőn egy nyil hasi-

totta át a levegőt, elrepült a szent feje mellett, átfurta a szent kenyeret s néhány lépéssel odább a földre hullott. Ingo és Kletus rémülten kiáltottak föl, de Severinus egészen nyugodt maradt. Magasra emelte a legszentebb Eucharistiát s ime: a kis sebből vér csörgedezett. Végigfolyt a szent kezein s a földre csöpögött s a hova a vércsöppök estek, a zöldelő réten kicsi, piros virágok fakadtak — az első alpesi rózsák.

Marbud rettenetes átkozódásban tört ki s eltűnt Ruthard oldaláról, mintha a szél párává fujta volna szét. Ruthard vezér pedig előrohant s bocsánatért esedezve az Isten emberének lábaihoz veté magát. A csoda lelke mélyéig meghatotta. A keresztséget kérte s örökre föl hagyott bűnös életével.

Néhány nappal később Severin tényleg bevonult Favianisba s mögötte több ökörfogaton szállították a rablóvezér aranyát és drágaságait. A kincseket a zárda építésére s a zárda-templom diszitására fordították. A vezérnek, az apát közbenjárására a rómaiak bocsánatot és védelmet biztosítottak, a germán törzsfők pedig a körülményekhez képest csekély penitencia fejében a számkivetést visszavonták. Ruthard aztán töredelmes bűnbánatban fejezte be életét, mint szolgálótestvér a favianisi kolostorban.

Hasonlóképen tett Ingo is. Ő is követte a csodatevő Severint, mint hívő keresztény s nem akarta őt soha többé elhagyni.

Az alpesiek pedig most is különös szeretettel és tisztelettel szemlélik az alpesi rózsát.

Az Oltáriszentség tisztelete a czéheknél.

II.

QEGSZÜNTEK a czéhek s velük együtt eltűnt az iparosok vallásos szelleme. Időtlen-időkön át mintha csak parlagon hevert volna az iparosok hit-erkölcsös élete; mintha csak az iparososztály lett volna lelki tekintetben a legelhanyagoltabb. Pedig érdemes velük foglalkozni; hálás tér kínálkozik köztük apostoli munkálkodásra!

Többször történtek kísérletek a czéhek visszaállítására. Németországban például törvényhozásilag lett visszaállítva a tetszésszerinti (facultatív) czéhrendszer. Ám, ha nem is sikerül fölújítani a czéheket, de lehet és kell is megteremteni azt a vallás-erkölcsös szellemet, mely a czéhek uralma alatt lengte át az iparosok szívét-lelkét.

Mintha tünedezni kezdene az éjhomály, mely az iparosok lelkiéletét elborította. A kezdet kezdete, a pirkadás megtörtént már mindenfelé. Számos gyakorlati eszközt eszeltek ki az iparosok hit-erkölcsös életének megszilár-

ditására, terjesztésére, mélyítésére. Bennünket természetesen csak azon intézkedések érdekelnek leginkább, melyek az Oltáriszentség tiszteletének körébe tartoznak.

1891-ben következő hír járta be a katolikus lapokat: * Lélekemelő ünnepség folyt le *Párisban*. Mintegy háromezer francia gyáros és kereskedő gyülekezett össze a montmartrei Jézus Szive templomban. Valamennyien a szent áldozáshoz járultak s utána Jézus szentséges Szívének ajánlották lelküknek, akaratuknak egész erejével önmagukat, családjukat alárendeltjeiket, munkásaikat és gyáraikat. Langénieux bíboros végezte a nagyszerű szertartást.

A keresztény munkások és iparosok lelki és anyagi jólétének emelésére alakult egy szerzetes-társulat (Congregatio Piorum Operariorum) *Bécsben* 1889-ben. Ezek Jézus legszentebb Szívének ünnepét követő vasárnapon egybegyűjtik a munkásokat, inasokat, legényeket és mestereket s a kitett Oltáriszentség előtt ünnepélyesen Jézus szentséges Szívének ajánlják őket. Minden hónap első vasárnapján e szerzetes-társulat templomában egész nap szentségimádás van; délután pedig a vecsernye alatt a keresztény munkások és iparosok megható imádság kíséretében újból följánlatnak Jézus szent Szívének. ** Így vallják meg a munkások és iparosok nyilvánosan azon elveket, melyeket nevezett szerzetes-társulat buzgó tagjai csepegtetnek beléjük.

Hát mi történik nálunk *Budapest*en? Az apostoli szellemű P. Bóta Ernő S. J., az iparos ifjak és mesterek Mária-kongregációinak lelkes vezetője, kezdeményezett valamit. A vezetése alatt álló Mária-kongregációk egyesülve a többi férfi-kongregációval minden hónap első vasárnapján reggel 6 órától este 6 óráig szentségimádást tartanak Jézus Szive templomában. Félóránként fölváltva az egyes kongregációk néhány tagja tisztelet-örséget alkot az oltár előtt. Ezek a kongregánisták kiváló tisztelői az Oltáriszentségnek. Csak példaképen hozom föl, hogy az iparos ifjak Mária-kongregációjában a tagok egy évi erénygyakorlatai (obsequia) közt szerepelt: hétköznapi szentmisehallgatás 933, szentséglátogatás 889, szent áldozás a közönsön felül 350 esetben. *** Itt a számok beszélnek.

Lám, mégis csak jó talajra talált az isteni ige az iparosoknál. E siker buzdítsa az érdekelteket további buzgó, kitartó, önmérsztő, szóval apostoli munkálkodásra!

Mindenfelé Jézus szentséges Szívének, a szentségi Ur Jézusnak ajánlják

* Pl. Magyar Sion 1891. évf. 555. l.

** «Jézus Szívének Hirnöke», 1898. évf. 291. l.

*** Emléklapok az iparos ifjak Mária-gyülekezetének második évéről. Budapest, 1903.; 9. l.

föl magukat az iparosok. Vajha példájuk gyújtó szikra lenne, mely lángra-lobbantáná minden körben-rétegben a szunnyadozó jobb érzést! Bárcsak e kezdeményezés mindenkit hasonló tetre lelkesítene! Akkor megérhetnők a boldog időt, hogy községek, városok, egyházmegyék, tartományok, országok, egyesek, családok, testületek, intézetek, népek és nemzetek helyeznék magukat — *a szentségi Ur Jézus oltalmába.*

Till Kálmán.

Öreg elsőáldozók

(Mariatrost, trappista-telep Dél-Afrikában.)

AZ IDEI első áldozók közt — írja egy rendi nővér — volt három öreg nő is, egyikük bizonyynyal volt már 80 éves. Mivel nagyon messze laktak a missió-állomástól, már a husvéti szent ünnepekre eljöttek hozzánk, hogy a nagy napra jól elkészülhessenek. Fehérvasárnapot megelőző két napon P. Rektor 13 elsőáldozójának, a kik között három fiatal házaspár is volt, olyan exercicium-félét tartott, mi alatt igazán épületesen viselték magukat; legjobban tetszett nekem mégis a három öreg anyóka; valósággal gyermekek lettek a szó legszebb jelentésében.

Fehérvasárnap előestéjén, kézimunkámon dolgozva, ültem az ablaknál, midőn a legidősebbik hozzám jött meglehetősen szomorú ábrázattal, úgy hogy csodálkozva kérdeztem, mi baja van s vajjon nem örül a holnapi szép napnak.

— Igen, épen ez az, a miért olyan szomorú vagyok — válaszolá az öreg néni. — Holnap lesz a nagy ünnep és nézd csak, hogy' nézek ki. Ez a piszkos ruha az egyetlen, a mivel rendelkezem.

Próbáltam vigasztalni s mondtam, hogy a jó Isten a szívet tekinti s nem a ruhát. Mindezt szívesen megengedte, de mégsem nyugodott meg egészen.

— Kedves testvér — mondá végre — adj egy darab szappant, a ruhámat akarnám kimosni, hogy legalább tiszta legyen.

Behívtam a varrósobába, a hol nagy meglepetés várt rá, mert épen bejött a főnöknő egész halom ruhával, mely mind az elsőáldozóknak volt szánva s mivel az öreg néni valamennyi között a legszegényebb volt, egész öltő ruhát kapott. Persze csak egyszerű karton ruha volt, de a jó anyókat mégis oly gyermekes öröm fogta el, hogy alig tudta magát fékezni. Szeretném, ha a mi kegyes jótevőink meggyőződhetnének róla, mennyire megbecsülik itt adományukat. Mert nem mulasztottuk el megmondani nekik, hogy ezt a ruhát a jó keresztények tisztán az ő számukra küldték a nagy tengeren keresztül, a mi egészen könnyekig meghatotta őket.

Másnap reggel az összes elsőáldozók jó korán fölkeltek, hogy rendes időben készen legyenek, de nehézség nehézséget ért az öltözködéssel. A három öreg egész buzgósággal akart egymáson segíteni, de abszolúte semmire se mentek; nem akart semmi sem jól állani. Isten tudja hányszor bujtak bele a kifordított ujjasba úgy, hogy az alsó része fölül, s a felső alul volt. Végül behívták a nővért:

— Inkosazána legyen oly jó, segítsen rajtunk, sohse leszünk készen.

A nővér természetesen a legnagyobb örömmel megtette s a három öreg anyókat felöltöztette, mint a gyermekeket.

Alig ért véget még a nagy munka, mikor megkondult az ünnepi harangszó. A szép ünnep megkezdődött. Az idő is pompás volt, mintha az ég is ünnepelni akarna a szép napon. Az elsőáldozók viselkedése a szent cselekmény alatt hihetetlenül épületes volt. Nyíltan megvallom, hogy ezeknek a feketéknek első áldozása sokkal jobban meghatott, mint hazámban a fehér gyermekeké. A hálaadás után gyümölcslakoma volt, melyen, a főtiszt. missziónárius atya is részt vett s mint az atya gyermekei között, a legbarátságosabban társalgott velük. Végül még egyszer áldást kértek tőle s aztán a mennyországgal szivükben, visszatértek kraaljaikba.

Négy hét múlva kettő ezen öreg asszonyok közül még egy meglepetést okozott nekünk. Szombat volt, majdnem egész nap oly rettenetes vihar volt, hogy mindent magával sodort, a mi nem volt olyan szilárd, mint a szög. Csak nagy fáradsággal lehetett egyik házból a másikba menni. Ekkor este láttuk, a mint a két jó anyóka egészen kimerülve az álkomásra jön. Meg kell gondolni, hogy kraaljuk majdnem három órajárásnyira van innen! Miért jöhettek? Nos, hogy ismét gyónhassanak és áldozhassanak. A missziónárius atya csodálkozó kérdésére, hogyan tudtak ilyen időben eljönni, azt felelték:

— Mindig elestünk, és mindig fölkelünk és nem nyugodtunk, míg ide nem értünk.

P. Rektor biztatására egy nagyobb iskolásleány megkérdezte tőlük, szeretik-e az Istent. Megütődve hallgattak egy darabig, aztán azt mondták:

— Gyermekek, hogy kérdezhetsz ilyet? Egyedül Isten iránt való szeretetből jöttünk mi ma ide.

Én pedig azt gondoltam: Boldogok a lelkesegények, mert övék a mennyek országa.

Ha azt tudtuk volna!

ESZAK-AMERIKÁBAN élt egy öreg ember, a ki éveken át tartó takarékos-
ságával szép vagyont szerzett. A mint ez az öreg ember érezte, hogy
élete vége közeledik, irt a rokonainak, hogy mivel a tél a küszöbön van,
támogassák egy kis segítséggel és védelmezzék meg az éhhaláltól és fagy ellen.

Mult az idő, a nélkül, hogy kérő soraira választ kapott volna; egyedül
testvérének gyermeke, egy szegény leány, a ki kenyerét mint tanítónő volt
kénytelen megkeresni, küldte el neki megtakarított 50 dollárját.

Mekkora volt azonban a rokonok csodálkozása, a mint kevéssel ezután
megtudták, hogy ez az öreg ember jólétben volt és összes, mintegy 20.000
dollár értékű vagyonának örökösévé azt a szegény, de jószívű leányt tette.

Ja, ha azt tudtam volna!

Épen így és egy hajszálnyira sem másképp cselekszik velünk az örökké-
valóság királya. Véghetetlen javakat, egész világokat, a mely maga egy
paradicsom — ígért nekünk. Mivel azonban ez a birtok, ha egyszer el lesz
foglalva, örökké megmarad, meg akar győződni, vajjon méltók voltunk-e a
megajándékozásra és megvizsgálja sziveinket.

Nincs-e ott a legméltóságosabb Oltáriszentségben kicsinyben tehetetle-
nül, védelem nélkül, láthatatlanul és vér nélkül? Nem könyörög-e itt a szerete-
tünkért? Sokan egész életünkön át kikerülnek, mivel szegénynek látják, hanem
ha a tulvilágra érnek és Őt mint a dicsőség Urát megismerik, akkor majd
ők is mondják: Ja, ha azt tudtam volna! Azokat pedig, a kik Őt itt a föld-
dön ismerték és szerették, örököséivé teszi. (Paradiesesfrüchte.)

Az Eucharisztia Zenéje

Irta: JÁROSY DEZSŐ.

XII.

AZENETÖRTÉNELEM csalhatatlan fényénél láttuk, miért állott be dekadencia
a palestrina-stil nyomában. A zene elhagyja az Egyházat, nem azért,
mintha kifejező nyelvének gazdagsága, a történelem folytán jelentkező
frazéologia mérhetetlen terjengőssége lényegével ellenkeznék, hanem azért,
mert ezen változás szükségessége még az Egyház szemében is *egyedül a
világi zenének volt kiváltsága*. Ezen hatalmas történelmi fordulópont határ-
kövé sokat jelentett. A világi zene — mint művészet — ugyszólván alig
létezett. Fogalma teljesen azonos volt a népies zenével. Az emberiség sóhaj-
tozta a zenei megváltást, hisz a *zene klasszikumának egyedüli helye a tem-*

plom. S a ki mindezekért fukarsággal, szűkkeblűséggel vádolja Egyházunkat, nem ismeri, kevésre becsüli az elvitázhatatlan érdemeket, melyekkel az Egyház mint zenekedvelő intézmény a komoly, tartalmas zenét nemcsak megteremtette, hanem nevelte egészen a palestrina-stil kontrapunktikus tökélyének mérhetetlen fokáig.

Az idők jele, hogy ugyanakkor, mikor az egyházi zene egy ideális és befejezett művészetnek áll magaslatán, megállapodik, zenei kincseinek teljével ajándékozza meg a zenét, szerényen félrevonul s a világi zenének adja át a jogart és kormánypálczát. Ismert tény, hogy azóta a hatalom az övé. Egyházi zenénk további fejlődése úgy tűnik föl nekem, mint egy tétlen, elszegényedett járó-keelő, ki minden vagyonát elajándékozta, magának mitsem hagyott; morzsákat remél azoktól, kiknek termőföldeket juttatott.

Ez a világi zene pedig egyre gögösebb és elbizakodottabb. Elkezdődik a korszak, mikor fejedelmek és udvarok kegyeibe kerül a zeneművészet; a mikor otthagyja az oltárt s a földi trónok előtt tömjénez. S ezen eljárásnak csak kedvezett a világtörténelem folyása. Dult a reformáció s a mint az Egyház dogmáit és erkölcstanát kevésre becsülik, gyalázzák, ugyanazon mértékben teljesen idegen alapon talajozzák művészetük s így zenéjük jövődjét is. A reformációnak csak egy az érdeme: Bachban nagyra nevelte az orgona-stilt, tudatosan fejlesztette az ellenpont művészetét. A többi ezenkívül csak elfeledtette Egyházunkkal a régi hagyományokat. Másrésről emlékezzünk azon elemi igazságra, hogy a protestáns egyházi zene alapjait, fejlődésének csiráit tőlünk vette. A protestáns korális csak az ütem békóiba veri a mi akkor már hatszázados multu ősi gregoriánunkat. S mint később látni fogjuk, a népének természetellenes erőszakolásával *kiölte Egyházunkból az Egyház szüzi, latin liturgikus istentiszteletének hagyományos szellemét.*

Mi utánoztuk a tévelyt s ez által mérhetetlen károkat okoztunk egyházi zenénk jövőjének. Ennek az egy eredeti bűnnek köszönhető, hogy oly korrumpált és téves a mai egyházzenei közvélemény. Az Egyház szolgálói a hívőkkel egyetemben nem értik a latin liturgikus istentisztelet előnyeit. Hivatkoznak a mult gyakorlatára s a mig ennek bűnös védőszárnyai alá bujnak, hiába appelálunk az Egyház előírásaira, melyek a «missa cantata»-ra vonatkoznak. Egész egyházzenei közéletünk félénken simul a reformáció példájához s e ténykörülmény átkos befolyása csak fékeveszett szabadságra inti egyházi zeneszerzőinket.

Mert a világi zene uralkodik. Mellékes lesz a «Musica Sacra», ennek csak esélyszerűen akadnak mesterei. A mikor a Palestrinával a római és németalföldi iskola érája megszakad, akkor egyszerre eltűnik az egyházas jóérzés minden jellemző vonása. Tudvalevő, hogy a klasszikus iskoláig (Haydn, Mozart, Beethoven) nem kis időszak mulott el. De e rövidlélekzetü időpontnak mesterei még követik a palestrina-stil hagyományait: *Antonio Lotti*

(1667—1740), *Ottavio Pitoni* (1657—1743), *Antoni Caldara* (1780—1836), *Pompejo Cannicciari*, *Claudio Casziolini*, *Giambattista Martini*, *Dismas Zelenka* és több német egyházi zeneszerző (Schein, Rosenmüller, Hammer-schmidt, Albert stb.)

De már egyre vesznek a palestrina-stil eredetiségei. Palestrina kizárólag az egyházi hangnemek területén mozog, minden műve a régi görög hangnemek archaisztikus hangrendszerén alapul. Az *átvezelő-iskola* — melyről előbb megemlékeztünk — már szabadulni kíván a tizenkét egyházi hangnem befolyásától. Kezdődik az új korra annyira jellemző vezérhang szerepe, mely az előtt mint kivétel (*b-molle*) csak helylyel-közzel nyert alkalmazást. Elhagyták az előbbi hangnemek sajátos modulációját; közvetítő gyanánt szerepelnek a «*Musicae Princeps*» utolsó ivadékaival s míg Janus arcuk egyik felével még a régi mesterekre tekintenek, a másikkal Bach és Händel felé gravitálnak.

Fontos gyakorlati kérdés, minő szerepet juttat az Eucharisztia ezen a hangrendszerben olyannyira ingadozó iskolának? Az előbbieket már megfelelnek e kérdésre. Az írásmód általános máza egészen Palesztrináé, tehát az egyházzenei tisztaság és szentség minden sérelme nélkül vehetjük föl azokat egyházzenei programmunkba. Hangrendszerbeli eltérésük nem lehet alkalmatlanságuk oka. Hiszen írhatók a modern hangnemekben, a kemény- és lágy főhangnem összes transzpozícióiban korrekt, egyuttal művészi értékű szerzeményeket, de tehetem ennek ellenkezőjét, írhatók triviálisan is, a mint a későbbi egyházzenei stil jellemzéséből látni fogjuk. A különbség éle ott van, hogy a modern hangrendszer anyaga inkább diszponálhat egyházzenei bűnökre, mint a tizenkét régi egyházi hangnem.

A régi hangnemek ma egyenesen kizárják a triviálitás lehetőségét. Innen van, hogy bármelyik hangnem elfogadása biztosít bennünket arról, hogy az egyházas motívumok *lényegében* nem esik csorba. Innen van, hogy a mai egyházzenei viszonyok között nagy előszeretettel fordulnak a zeneszerzők a régi hangnemekhez s írnak művészi értékű egyházi kompozíciókat (Schildknecht, Ebner). Mert a vezérhangnak nagy a jelentősége. Van benne valami a drámai vonásból, pláne ha négyes hangzat szolgál alapul. S itt teljesen közömbös, vajjon a lantus firmus avagy más hang lépteti-e föl. Lényege ugyanaz marad.

Történeti vizsgálódásaink tehát három lényeges konkluziót adnak elébünk: az *első*, hogy a palestrina-stil utolsó hagyományai hangrendszerbeli eltérésük dacára még mindig sértetlenül őrzik azon elveket, melyeket a Tridentinum vallott. *Második* igazság, hogy a reformáció szele egyházi zenénket sem hagyta érintetlenül; ha többet nem rontott, elhalványította zenelitur-gikus érzékünket, midőn a kormányra a népének kizárólagos uralmát helyezte. A figurális stil kerül előtérbe, a mi ősi gregoriánunkat pedig egyre feledik.

Harmadik igazság, hogy a zene menekül a templomból, elvilágosodik, a zeneszerzés lélektanában a rekordok elsősége nem a templom, hanem a világ hangulata.

E hármás jelenség értékelésére a történelem tanít. Hibásnak tartom, ha egyházi zenénk jobbjai is folyton kesergik az állapotokat, de e mellett késlekednek beigazolni, avagy csak rámutatni azon óriási időtávolságban mögöttünk álló nagy okokra, melyek a jelen, egyházzenei kompozíciónak okozói. A mikor a «missa cantata» ének szövegéről beszélünk, a mikor ennek apológiáját tárgyaljuk, a mikor a cecilianizmus egyetemes ítélete a mindennapi szükségletnek tekinti a zeneliturgia, az egyházzenei törvényhozás széles és általános körü ismeretét, ne elégelje meg az akadémikus modorban precizirozott pontok és fejezetek tiszta elméleti ismeretét, hanem történelmi perspektívában utaljon arra, hogy volt idő, mikor mások voltak a tényleges állapotok, mutassa ki, milyen okok idézték elő a bejegeczesedett féveltek nagy tömkellegét s csak akkor hivatkozzék az Egyház változatlan akaratára és parancsára s az eszközökre, melyek alkalmazásával a bajok orvosolhatók.

Mert az egyházzenei állapotok romlottsága nem üstökös, hanem történetileg megokolt jelenség,

Az Eucharisztia tizenkettedik egyházzenei programmpontjában elismerjük a palesztrina-stil utolsó követőinek egyházas jellegét, a nélkül, hogy hangrendszerbeli eltérésüket az egyházi zene javára értékelnők.

(Folytatása következik.)

Sötét éjből az igaz világosságra

(Folytatás.)

AZZEL szemben az ifju hozzátartozói, különösen az atya, épen nem viselkedtek előzékenyen; daczára a hithirdető önzellen szeretetének, melylyel a család iránt viseltetett, ellenséges magatartást tanusítottak. Jóllehet P. Gonzaga sohasem unszolta, soha nem szólitotta föl őket, hogy a kath. egyházba lépjenek, zárkóztak és bizalmatlanok voltak, nyilván az orvostól ösztökélve, a ki nem tudta meggátolni, hogy a missionárius leálcázza.

Igy telt el több hét. Junglu már rég fölgyógyult, de mindig kereste az alkalmat, hogy a páterrel találkozzék, vele beszélhessen — és egy napon így szólt hozzá:

— Oh, jó páter, ha én mindig nálad lehetnék! Te oly kedves és jó vagy és minden szó a te szádból édes és atyai! De ha jónak látod, fölkereslek a missión, a hányszor csak tehetem; mert szivemben ég a hála,

lángol a szeretet s ezt az érzelmet nem tudom soha — soha elfojtani! Engedj azért, tisztelendő atyám, kérésemnek és ne utasíts vissza!

— Jöjj csak, a hányszor neked tetszik, gyermekem — válaszolá gyengéden a missionárius. — Mindig szeretett és kedves fiam leszel.

Elment és másodszor már magával vitte Schant. Kezdetben félenk és tartózkodó volt, de később bizalmasabb lett, mindinkább növekvő lelkesedéssel és örömmel.

Csakhamar a két barát azon vágyának adott kifejezést, hogy a keresztény vallásban oktatást nyerjenek. P. Gonzaga jóakaró barátjuk és tanítójuk lett. Meleg, szeretetteljes szavai, melyek meggyőződéstől áthatott szívből fakadtak, termékeny talajra estek, szeretettől és hálától jól előkészített földbe, melyben csakhamar erős gyökeret vertek s gyönyörű virágokat fakasztottak.

Csak egy fekete felhő sötétítette el a páter és a két fiatal keresztény örömét! Junglu atyja magánkívül volt, midőn meghallotta, hogy fia nem-sokára a katolikus egyházba fog fölvétetni. Az öreg kínai megesküdött nagy esküvel, hogy nem fog nyugodni, míg eltévelyedett fiát elhatározásától, hogy keresztény legyen, el nem téríti s elcsábítóján, P. Gonzagán boszut nem áll.

Ennek folytán az ifju helyzete olyannyira nehéz lett, hogy elhatározta, hogy hátat fordít az apai háznak, hogy atyja haragjának vad kitöréseitől és fenyegetéseitől megszabaduljon. Egy éjjel utnak indult a missió csendes otthonába, mely vendégszeretően nyílt meg előtte s neki is menedéket nyújtott. Itt oktatták őt a szent litre s egy napon megtörtént a két fiatal kínai keresztelője, melyben Junglu Alfréd, Schan György nevet kapott.

3. Mindent Jézusért.

Néhány hét telt el azóta. A két ifju, kiknek szive telve volt szeretettel Krisztus iránt, folyton erősödött buzgóságban a kereszténység és a missió iránt. Alfréd családja a kezdetben lázas hévvel tett kísérleteket, hogy fiukat a szülői házba visszahozzák és a keresztény vallástól elidegenítsék. De az idő multával az apa tervét — úgy látszott — elejtette és a reménytelenség tudatában látszólag föladta. Titokban azonban az öreg kínai valamely alkalmas módot keresett, mely Alfrédet kezébe adja. Csak kerüljön egyszer hatalmába, majd lesz gondja rá, hogy a kereszténységet kitépje szívéből! A dühöngő atyának eme vágya mindig hevesebb lett, mióta hallotta, hogy Junglu már meg van keresztelve és keresztény nevet kapott. Most már nem tartott rossznak semmit, hogy boszuszomját kielégítse.

A missión a két megkeresztelt ifju az első szentáldozásra készült, melynek már a legközelebbi napokban kellett volna megtörténnie. Ekkor a nagyfontosságú tény megelőző napon egész váratlanul megjelent az ifju anyja és sirva könyörgött, bocsássák haza fiát, mert atyja megbetegedett s

halála előtt szeretne vele még egyszer beszélni. P. Gonzaga azonnal tudatta az elszomorító hirt védettjével, a ki halálra rémülve nem tudta, mit tegyen először. Holnap kellene az első szentáldozáshoz járulnia és atyja a halálos ágyon fekszik! Egészen megzavarodva fordult P. Gonzagához, a ki figyelmeztette, hogy teljesítse atyja kívánságát. Egyuttal azonban óva intette, legyen nagyon óvatos, nehogy valami ellene tervezett kelepcczébe kerüljön s melléje adta barátját Györgyöt, a kinek meghagyta, hogy a legnagyobb éberséggel őrkdjék Alfréd fölött. Majd megáldotta mindkettőjüket és így szólt hozzájuk:

— Menjetek most Isten nevében, kedves barátaim s jöjjetek vissza ép egészségben. A mennyek Királynéja oltalmazzon benneteket, hogy semmi szerencsétlenség ne érjen titeket. S ha valami történik veletek, hívjátok segítségül Máriát. Ő nem hagy el benneteket, mert kegyes mindenekfölött és mindig kész, hogy a benne bizókért mindenható Fiánál közbenjárjon.

Forró könnyek közt vett bucsut a két ifju P. Gonzagától és siettek haza szülőföldjükre, honnan a kínai nő már eléjük sietett.

Nem sokáig tartott s a két ifju ott állott a beteg kínai háza előtt. Nem mozdult semmi; az egész környék kihaltak látszott.

— Nagy Isten! — sóhajtott föl Alfréd — csak ne legyen már késő, talán atyám már meghalt! Oh, add meg, hogy még életben találjam és karjaimba zárhassam!

Aztán átlépte aggódó szivvel a ház küszöbét, míg György künn maradt, hogy esetleges hívásra kéznél legyen. A helyiség azonban üres volt, Alfréd kénytelen volt a benyiló szobába menni. Ott feküdt atyja egy gyékényen, szemei le voltak zárva. Midőn fia belépett, egy kissé fölemelte fejét s szívet facsaróan nyöszörgött.

Az ifju két ugrással atyja betegágyánál termett s zokogva borult fájdalomtól rángatódzó testére.

— Oh atyám, kedves atyám — kesergett — hogy ily nagy betegen látlak! Oh, miért nem hivattál előbb?

Halálra rémülve hallgatott el a fiatal ember; szeretetteljes kérdése közepett a beteg felugrott s torkon ragadta.

— Hitehagyott, gonosz fiu! — ordított magánkívül a dühtől — végre kezeim közé jutottál s engedetlenségédért elveheted méltó büntetésedet. Ha ebben a pilanatban vissza nem térsz a mi hitünkre, megfojtalak!

Alfréd az ijedtségtől halotthalványan egy szót sem tudott kiejteni. Tehát ebben törte fejét atyja, midőn szinlelt betegségét használta fel ürügyül, hogy őt kezeibe kerítse? Kiáltani akart, de a hang torkán akadt. Hozzá atyja nem eresztette el, hanem szoritotta, fojtogatta úgy, hogy majd megfulladt. Végre azonban sikerült neki néhány szakadozott, hörgő hangot adni. Schannak összeszorult a szive, hogy csendben maradjon, de már a következő pillanatban felfogta a tényállást és Alfrédnek segélyére sietett. A mint a szobába

lépett, még látta épen, a mint az atya a fiut bevonszolja egy ajtón, melyet maga után bevágott, bezárt és bereteszelt.

Egy kereszt elé, mely a földön feküdt, lökte fiát az embertelen atya:

— Itt van, nyomorult — kiáltotta rekedten a haragtól — itt van a keresztények ostoba keresztje, melyet ők tisztelnek s amely téged is egészen elbolondított. Szemeim előtt fogod most ezt, a ti bálványképeteket, lábaiddal taposni és leköpní, jelöl, hogy többé nem akarsz róla tudni. Ha meg nem tagadod hitedet, ezt a házat nem hagyod el élve.

Sirva borult Alfréd atyja lábaihoz, könyörgött, esdekelt, kívánjon mindent, csak ezt ne. De minél jobban könyörgött, annál dühösebb lett az öreg. Minden erejével a keresztre szoritva, villogó tört huzott elő és a halálra rémült ifju szemei előtt hadonázott vele.

— Atyám, atyám, — rimánkodott Alfréd és esdekelve tartotta föl kezeit. — Atyám, könyörülj meg rajtam és csak holnapig engedj élni, hogy az én isteni Uramat és Megváltómat szivembe fogadjam, azután szívesen meghalok.

— Ne öld meg — kérték most anyja és testvére is — fenyítsd meg szigoruan és zárd be addig, míg föl nem hagy balga gondolataival: a keresztényekkel s azok vallásával.

De az öreg kínai nem hallgatott rájuk.

— Az első szentáldozás! — hörögte a szegény ifjunak. — Holnap a szentáldozásodhoz akarsz járulni. Mielőtt megengedném, meg kell hallnod! Mondd, szólj, akarsz-e parancsomnak engedelmeskndni vagy...

Az ifju nem válaszolt. Nem, atyjának ezen parancsát nem fogja teljesíteni soha! inkább kész Megváltójáért martir-halált halni, melyet Gonzaga atya oly szépen, vonzóan lefestett. Meghalni, oh mily édes lehet az, a hitért vértanúhalált szenvedni!

Ajkai szóra nyíltak. Mohón leste a kínai a lágyan suhogó hangokat: «Oh, édes, jó mennyei Atyám, segíts, kérd szent Fiadat, hogy védelmezzon isteni hatalmával és álljon mellettem!»

Borzasztó ütés hallatszott e pillanatban az ajtón, ugy hogy egyszerre kirepült sarkaiból és György megjelent a küszöbön. Ebben a pillanatban megvillant a tör a kínai kezében és markolatig dőfte azt fia mellébe. Alfréd egy kiáltással összerogyott. Ekkor már György is odaugrott, kitépte az öreg kezéből a gyilkos tört és messze elhajítá. Közben az asszony és a leány is előrohantak, a leány elrejté a tört, az asszony pedig, hogy megakadályozza a további vérontást, fia és férje közé vetette magát. György karjaiba vette vérző barátját és kivitte őt a szobából. A legborzasztóbb átkozódásokkal és szitkokkal követni akarta őt a kegyetlen atya, de György már oly előre haladt, hogy lemondott az üldözésről és visszamaradt, újabb bosszúterveket forralva magában.

4. A kereszt győz.

Nagy fáradsággal sikerült Györgynek sebesült barátját a missiotelepre visszavinni. Az egész hosszú uton karjaiban vivé őt és a félelem, hogy esetleg a felbőszült atya által fölizgatott kínaiak üldözőbe vehetik és mindkettőjüket megölhetik, megkettőzteté lépteit. Midőn már látta, hogy senki sem üldözi, többször tartott pihenőt nehéz terhével, míg végre célhoz ért.

Gonzaga atya könnyes szemekkel fogadá védenczét, aztán gyorsan a seb megvizsgálásához látott. A vizsgálat eredménye kielégítő volt, szerencsére a nemesebb részek nem voltak megsebezve, de Gonzaga atya mégis kijelenté fiatal barátjának, hogy legalább tizennégy nap kell a seb teljes begyógyulására. Ez mélyen elszomorította az ifjút, mert hiszen holnap akart az első szent áldozáshoz járulni, mely most már elmarad. De a missionárius oly szeretettel tudta vigasztalni, hogy nemcsak atyjának megbocsátott, hanem szivből kívánta, hogy bár az is oly jó kereszténynyé válnék, mint ő.

Alfréd gyógyulása meglepően gyorsan haladt és mielőtt még a 14 nap elmúlt volna, elhagyhatta az ágyat. Ki volt boldogabb, mint Alfréd? Öröme csak fokozódott, midőn Gonzaga atya tudatta vele, hogy az ujonnan megkereszteltekkel a következő napon a szent áldozáshoz járulhat. Valósággal izzó szeretettel és áhitattal készült a fontos pillanatra s a hála és szeretet könnyeit hullatta, köszönve a mennyei Anyának, hogy megmentette őt atyjának gyilkos törétől. Megkérte Gonzaga atyát, hogy szülőinek írhasson, a mit az szívesen megengedett. Levelében bocsánatot kért atyjától és anyjától, megköszönve nekik minden jóságukat és szeretetüket, melyben valaha részesítették.

Fölvirradt végre a szent nap, midőn Alfréd magához veheté Urát és Megváltóját a kenyér színe alatt. A kis házikápolna fényárban uszott, virágkoszoruk ékesíték az oltárt, melyen a Legszentebb pihent. Tömjénfüst balsamos illata árasztotta el a templom levegőjét. Közelről és távolról egybesereglettek a hívők, hogy résztvegyenek a szent cselekményen.

Alfréd jóval a szentmise előtt a templomban volt már és az oltár előtt térdelt György barátjával együtt, ájtatosan imádkozva; velük még egy első áldozó térdelt kissé oldalt az oltártól egy alacsony imazsámolyon. Tegnap alázatosan meggyóna bűncit és elvégezte a penitenciát. Most pedig szemei folytonosan a keresztrefeszített Megváltóra voltak függesztve és ajkai ismételten suttogták: «Oh Jézusom neked élek, oh Jézusom neked halok, oh Jézusom tied vagyok élve és halva. Amen!»

Alighogy a mise elkezdődött, melyet Gonzaga atya mondott, midőn egy vad tekintetű kínai keresztültörte magát a hívőkön és a kápolna közepén megállott. Meredt szemekkel bámult a három első áldozóra, mintha rájuk akarna rohanni és széttépni őket. Alfréd atya volt. A különös jöve-

vény már épen a tört vonta elő köpenye alól, ugyanazt, melylyel a saját édes fiát egyszer már meg akarta ölni, midőn komolyan és ünnepélyesen megcsendül a kis csöngetyü, mely az áldozás kezdetét jelzé. Az ezüstcsengésű hang hallatára az öreg kínai megállott, mintha földre gyökereztek volna lábai és midőn Gonzaga atya megfordult, hogy az áldozókat az Ur asztalához hívja, önkénytelenül követé minden mozdulatát és nem tudott elfordulni a vonzó kedves kép látásától.

Ott térdelnek ők, kezeiket alázatosan összekulcsolva, szemeiket boldogan és hálásan az oltárra függesztve. Most megfordul a missionárius és kellemes hangon így szól hozzájuk:

— Kedves első áldozók! Ma először járultok e kath. községben az Ur asztalához, hogy magatokhoz vegyétek Jézus szentséges Szívét a maga teljességében. Mielőtt azonban nektek a szent Testet eledelül nyujtanám, föl-szólítalak benneteket; valljátok meg nyiltan, igaznak tartjátok-e mindazt, a mit a római kath. egyház tanít? Fölszólítalak továbbá benneteket, hiven és állhatatosan fogtok-e a szent egyházhoz ragaszkodni s nem engeditek magatokat attól semmi által sem elszakítani? Már a keresztelekor fogadást tettetek, hogy csak ezen egyedül boldogító egyházhoz akartok tartozni. Ne feledjétek el soha ezen ígéreteteket, melyet Isteneteknek tettetek. Ha hiven és állhatatosan követitek ezt, megígérem nektek az ő nevében az örök életet. Megígéritek mindezt?

Hangos, egybehangzó, meggyőződésele szivből jövő «igen» volt a felelet. A pap letérdelt és a három elsőáldozóval imádkozott a jó Istenhez, erősítse meg őket szent kegyelmével, hogy kitartók és állhatatosak legyenek a jóban az élet minden válságában. Azután fölemelkedett, hogy megáldoztassa őket.

Hangos jelt adott a kis csöngetyü, midőn a pap a szent ostyát fölmutatta és az első áldozókkal háromszor lassan és ünnepélyesen imádkozta:

— Oh Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondd, és meggyógyul az én lelkem!

És sajátságos! a kis csöngetyü szava visszhangra talált az öreg kínai szivében is, ki azon gondolattal osont a kápolnába, hogy fiát meggyilkolja. Miért nem rohan most előre, hogy mindenki szemeláttára Alfréd szivébe dőlje törét? És miért áll ott, mintegy lebilincselve a missionárius földöntúli alakjától, ki ott áll az oltár gyertyafényében és osztja az Ur kenyerét a három ujonnan megtért kínai ifjunak. Hiszen az volt a terve, hogy megmutatja itt minden jelenlevőnek, őt nem riasztja vissza még a legszentebb hely sem, hogy gyermekét, mert ő is ott van az első áldozók közt, törével leszúrja.

Nem, nem lett ebből semmi. Forró könnyek pörögnek alá szemeiből, egy ideig habozik, de azután az oltárhoz siet és térdre borul a missionárius előtt. Csörömpölve hull ki kezéből a fényes, élesre fent tör, melyet messze

elhajít magától. Könyörögve emeli kezeit a megrémült lelkiatyához és rimánkodik.

— Oh lelki atyám! bocsássa meg nekem azt a nagy igazságtalanságot, melyet elkövettem és vegyen föl engem is a keresztény hitköztségbe. Keresztény akarok lenni, keresztény, mint ti vagytok mindnyájan és egész családom a ti hitetekhez fog csatlakozni. Mint pogány jöttem ide, hogy meggyilkoljam a fiamat, de midőn rá akartam rohanni, akkor emelte föl tisztelendő atyám a szent ostyát, mire engem olyan érzés fogott el, a minőt még soha életemben nem éreztem; egy földöntúli hatalom volt az, mely engem visszatartott attól, hogy a gyilkosságot elkövessem. Most már hiszem én is, hogy a keresztények Istene az igaz Isten, kiben minden embernek hinni kell. Azért könyörgöm, tisztelendő atyám, tanítson meg engem és enyéimet ezen szent vallásra, hogy egykor mi is, mint jó keresztények bejuthassunk a mennyországba!

Aztán fia nyakába borult a zokogó kínai és bocsánatát kérte.

— Lásd, — mondá — azzal a tőrrel jöttem ide, hogy vak dühömben meggyilkoljalak és a nélkül, hogy tőrömet használtam volna, térek vissza. A szeretet és könyörületeség visszatartott attól. És ezért kell a te Istenednek az enyémmek, a te hitednek az én hitemnek lenni». A zokogás elfojtá további szavait.

Visszafojtott lélekzettel nézték a jelenlevők a szokatlan jelenetet. Bámulat és csodálkozás tükröződött az arczokon; senki sem tudta megmagyarázni magának, mit jelentsen mindez. Midőn azonban Gonzaga atya fölvilágosította őket és a zokogó kínait fölemelve egy padba vezette, hangosan mondtak valamennyien hálaimát az egek Urának, ki mindezt oly csodálatosan elintézte.

Két hónappal később ismét a kápolnában állott az öreg kínai, most azonban vele volt a felesége és leánya is, hogy a szent keresztséget fölvegyék; és ma a kínai család a legbuzgóbbak közé tartozik az egész missión és legszorgalmasabban fáradozik, hogy minél több tévelygő lelket szerezzen meg a kereszténység által az égnek. (Vége.)

Összes hátralékos előfizetőinket kérjük, sziveskedjenek az előfizetési díjakat minél előbb beküldeni.

A lap kiadása óriási költségeket hárit az Oltáregyesületre, s ha a díjak pontosan be nem folynak, a lap kiadási költségeinek hiányát csak az egyesület szent céljainak rovására lehet pótolni.

Egyben kérjük régi előfizetőinket, kegyeskedjenek ismerőseik körében lapunkat ajánlani, őket előfizetésre buzdítani, mert csak az előfizetők számának tetemes emelkedése esetén lehet a fokozott igényeket kielégíteni.

Oltáregyesületi ügyek.

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1904 január hóban befolyt díjak:

Truzsits Erzsébet 1 k, Weidinger Erzsébet 1 k, Berki Lajosné 2 k, Kerékgyártó Katalin 4 k, Fejérváry Coelestin 10 k, Báró Orczy Thekla 4 k, Keiner Rosina 2 k, Schauschek Matild 2 k, Schwindt Fanny 5 k, Huber Josefa 2 k, Szelmayer Károly 4 k, Szelmayer Irma 4 k, Szelmayer Sarolta 4 k, Szelmayer Gizella 2 k, Szelmayer Mária 2 k, Kroli Katalin 24 f, öz. Schidek Tivadarné 4 k, Janik Mária 2 k, Glinsky Borbála 2 k, a Pilis szent István-i tagoktól 32 k 4 f, Lánicz Fridolin 10 k, Klári Józsefné terjesztőnő által Noszeda Tivadarné 2 k, Noszeda Erzsike 40 f, Dvorzsákné 2 k, Kvassay Jenőné 4 k, Richter Józsefné 4 k, Richter Margit 2 k, Klár József 2 k, összesen 16 k 40 f, öz. Erdélyi Teréz terjesztőnő által Katona Margit 4 k, Erdélyi Magdolna 2 k, Morvai Matild 2 k, Erdélyi Imréné 2 k, Lőrinci Gáborné 2 k, Mitus Fani 1 k, öz. Erdélyi Teréz 4 k, Bittermann Katalin 24 f, összesen 17 k 24 f, Szabó Mariska 1 k, Laub Jánosné terjesztőnő által Schäffer Istvánné 6 k, Dvorzsák Ferenczné 2 k, Kauzrill Anna 2 k, Gigler Istvánné 2 k, Birkl Floriánné 2 k, Flory Józsefné 2 k, Szende Alajosné 2 k, öz. Holzbauer M.-né 2 k, összesen 20 k, Danczer Aloisia terjesztőnő által Krányák Anna 2 k, Hornyák Anna

1 k, Nusz Lajosné 40 f, Halik Emilia 4 k, Hnaupek Paulin 2 k, Szabó Terézia 2 k, R. Balázs Teréz 1 k, Hardi Ferencz 1 k, Kovács Mária 1 k, Bokros Katalin 1 k, Lobos Anna 2 k, Török Anna 1 k, Török József 1 k, Malmann Mária 1 k, Pintér Ilona 1 k, Kralovanczky Katalin 2 k, Danczer Aloisia 2 k, Rácz Antal 40 f, Rácz Rozália 40 f, Tóth Mária 40 f, Müller Katalin 24 f, Józsa Márton 2 k, Józsa Anna 2 k, Marinovits Szilárdné 2 k, Lupcsuk Chrisztina 2 k, Kosella Gizella 2 k, Meiszner Mária 24 f, Hollik Mária 24 f, Katona Anna 1 k, Pletenik Etel 24 f, Farkas Anna 1 k, Jántoky Luiza 2 k, Vozárek Aloisia 1 k, Lotz Anna 1 k, Kappenstein Zsuzsanna 2 k, Páska Mihályné 2 k, Páska Mária 2 k, Stefanek Mária 24 f, Dála Mária 2 k, Budapest: Kishari Jánosné 60 f, Kövesi Teréz 60 f, Balcsó Mária 2 k, Novák Mária 2 k, Paksi Katalin 24 f, Madaras Józsefné 6 k, Fosztoczky Ivánné 2 k, Keskovéi Anna (Friedau) 2 k, öz. Major Ferenczné 6 k, Ó kegyelmessége örgróf Pallavicini Edéné elnöknő által Herczeg Hohenlohe Clodwigné, Pallavicini Stefania grófnő, Bartl Malvác, Hukk György, öz. Érczhegyi Ferenczné, Blundell - Uzovics Louiza, Zichy Pallavicini Edina grófnő, öz. Mailáth Györgyné összesen 80 k, Janosik Etel 4 k, Kraczmari Irma 4 k, Székely Miklósné 2 k, Barányi Adalberta 4 k, ftdő dr. Csajka Ernő, ur által Garamszőlős 2 k, Blázsik Ferenczné 2 k, Pöstyén 26 k 14 f, Ebedecz 30 k, Bozók 64 k 04 f, Alsó Pél 4 k 20 f, Nógrád-Patak 30 k, Héregh 29 k 52 f, Pozsony-Eperjes 16 k 45 f, Bakabánya 20 k, Nagy Csömöte 36 k 46 f, Nyitra-Egerszeg 54 k, Hédervár 20 k, Blázsik Ferenczné 2 k, Major Andrásné 1 k, Budajenő 13 k, Erdrefalva 70 k 02 f, Ipolyság 67 k 08 f, ns. és ftdő Szentgyörgyi J. Károly ur a szaniszlói tagoktól 29 k 36 f, főtisz-

telendő dr. Pályi József ur által az akai tagok 72 k, Alsópáhok 5 k, Batyki 1 k 92 f, Három fagyarévi 2 k 50 f, Lengyelthóti 22 k 98 f, Nemesvidi 41 k 08 f, Nemesdédi 10 k 60 f, Salamon 10 k, Sámson 12 k, Szomajam és Kaposmező 29 k 30 f, Tóthgyugyi 3 k 12 f, Tapolcza 26 k, Zics 12 k 24 f, Lórenz János 1 k, Lórenz Mária 1 k, Lórenz Adél 2 k, Zeisel Katalin 1 k, Müller Anna 24 f, Kresztics Mariska 3 k, Kovács Anna 2 k, Benedek Jánosné 1 k 60 f, Kubát Rozália 4 k, Flórián Julianna 2 k, Tóthszentpáli 10 k 32, Höflinger Teréz 24 fillér, Krisztman Rozina 2 k, özv. Kormos Béláné 4 k, Lakatos Gyuláné 3 k, Just Ferenczné Batthyányi grófnő 10 k, Szabadhegyi Zoltánné 5 k, Szticpek Gizella 6 k, Zichy Sarolta grófnő 6 k, Pichler Jánosné 1 k, Toppert Emilia 1 k, Jakab Istvánné 1 k, Nicora Józsefné 2 k, Csíz Katalin 4 k, Csíz Mária 1 k, Horváth Istvánné 1 k, Rothen Alajosné és családja 2 k, Blaskovits Ida 2 k, Ambros Lajos 24 f, Grolmusz András 2 k 20 f, Tóth Antalné 4 k, König Mariska 2 k, Csörgei Julianna 6 k, Hilbertus Teréz 2 k, Wenninger Teréz 2 k, Breznay Etelka 1 k, Steirer Imréné 2 k 40 f, Steirer Ilona 2 k, Strohmayr Karolin 40 f, Klusatsek Kornélia 2 k, Klusatsek M. 2 k, Zalaszentmihályi 20 k 52 f, özv. Doszpot Gáborné (Nagy-Lengyel) 2 k, dr. Turcsányi Lászlóné (Ersekujvár) 2 k, Schwartz Róza (Budapest) 2 k, Kotzán Anna 1 k, Perleberg Zelma 10 k, Perleberg Gizella 10 k, özv. Belházy Emilné 2 k, Fekete Eszter 3 k, Gebra Anna 2 k, ftdő Lahocsinszky Béla pleb. ur a felső-remetei tagoktól 8 k, a nagytétényi tagoktól 5 k 86 f, Bálint Anna (Bpest) 60 f, Schneider Erzsébet 1 k, Praiz Borbála, Szebedi Teréz és Modrina N. (Eszékről) Márkusfalu 6 k 24 f, ftdő dr. Tóth József ur püspöki megbízott által Szombathelvről

33 k 32 f, Szálonak 17 k, Szerdahely 13 k, Bándoly 17 k 40 f, Német-Szent Mihály 35 k 20 f, Kunfalva 29 k 52 f, Bezeredy Dénesné 8 k, Ostoros 13 k, ftdő Koredka Ede Káplán ur a tolesvai tagoktól 11 k 76 f, ftdő Pacsu Jeromos gk. pleb a németbogsáni tagoktól 4 k, ftdő Zachrudka plebános ur a csolnoki tagoktól 29 k 20 f, Stoffer Miczi 4 k, Vavrineczné 4 k, Lakner Anna 4 k, Farkas Edith 4 k, Várbeli patronage 15 k 46 f, Krug Teréz 4 k, Pummer Johanna 8 k, özv. Mariel Lajosné 1 k, Markó Ludmilla 2 k, Pacher Perninger Mária 1 k, Hirsberger Magdolna 2 k, Koller Magdolna 2 k.

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie, carcassonei püspöktől.

Mi közünk veled.

I.

Mikor Jézus Krisztus a tisztátalan lélekhez közeledett, ez fölkiáltott. «Mi közünk egymáshoz, názárethi Jézus?» (Márk 1., 24.) Nem mondhatnók-e ezt mi is, mikor az Oltáriszentséget magunkhoz vesszük?

A zsinagógában, a hol Jézus tanított, a tisztátalan lélektől megszállt ember volt, a ki így kiáltott föl: «Mi közünk veled, názárethi Jézus? Elvesz-

teni jöttél minket? Tudom, ki vagy; tudom, hogy Isten szentje vagy».

E bizonyosság és e vallomás az ördög részéről (nem is csekély mértékben), bizonyítja Jézus Krisztus istenségét és szentségét. Mi közünk egymáshoz? *Quid nobis et tibi?*

Ezzel az Istennel szemben; a kinek fölsége őt összetiporja; e szenttel szemben, a kinek tisztasága az ő undok rutságát oly élénken feltünteti: a gonosz tisztátalan szellem nem fojthatja magába a megalázó fölkiáltást.

Mikép akarod, hogy én legfőbb fölségednek ellene állhassak?

Mikép türhetnék el tovább is oly összehasonlítást, a mely engem összetipor és megsemmisit?

A názárethi Jézus és e lélek között, a ki befutotta a száraz helyeket, hogy tisztátalan nyugvóhelyet találjon; az volt a különbség, a mi van a koromsötét éjjel és a legderültebb és legragyogóbb éjjel között; sőt inkább, mily összehasonlítást is tegyünk mi, a világosság és a sötétség között?

Ezt megkísérteni is káromkodás lenne. *Quid nobis et tibi?*

II.

Oh, jaj! Jézus között és mi közöttünk az a különbség, hogy ő szent, mi pedig bűnösök vagyunk, ő erős, mi pedig gyöngék vagyunk.

Oh, jaj! Ugyane kérdést hány lélek vetheti föl az oltáriszekerény előtt?!

Nyiljatok meg, szeretet kapui, engedjétek szabadon az isteni fog-

lyot, engedjétek, hadd elégithesse ki szive vágyát, hadd tölthesse ki az én szivem örvényét végtelen irgalma legmagasztosabb hatásával.

Jóillatod után futottam, megnyitottam ajkaimat és keblembe vontam Oltáriszentségedet, oh, Istenem!

De most méltatlanságom gondolata hatott át.

Imádandó szived előtt remegek, mint a levél az erős szél fuvalatára.

Hogyan fogok megállani szived előtt?

Oh Jézus, oh Isten, mi közünk nekünk egymáshoz? *Quid nobis et tibi?*

Oh, én jól tudom, ki vagy te!

Te kiválóan szent vagy, a teremtetlen világosság fénye, szenny nélkül való tükör.

Az ordító ördögök kénytelenek lábaidnál hiábavaló dühüket kiadni.

A bűnnek még az árnyéka se érhetett téged; ártatlanságod mindenkor oly élénken ragyogott, hogy halálos ellenségeidet ünnepélyesen így szólíthattad föl, mondván: Ki vádolhat engem közöletek bűnről? *Quis ex vobis arguet me, de peccata?*

Mit is mondok: bűnről?

Szentséged és az ő rutsága között az a különbség, a mi van a végtelen és véges; a lét és a nem lét között; a legragyogóbb nap és a legsűrűbb sötétség között.

És pedig, oh, háromszor Szent! irtózom magamba szállni; megkísérteni az összehasonlítást, a mely zavarba ejt.

Istenem angyala, feddj be szárnyaiddal!

Hová fussak ez Igaznak színe előtt, kinek szeplőtelen tekintete vétkeimnek egészen a mélységére hatolt?

Oh, Uram, távozzál tőlem, mert én bűnös vagyok.

Exia me Domine, quia homo peccatorum.

Lelkem merő seb, seb, melynek szemlélése undorító, undok és irtóztató.

Oh, Uram! Elveszteni jöttél-e engem?

Most, látod nyomoruságomat és bűnömet, leszálltál ide e tisztátalan helyre, a hol világosságod a sötétségben elvész.

Oh, Uram, mi közünk egymáshoz? Könyörülj nyomoruságomon!

Tudom, hogy kezeid között összeronthatnád, összezúzhatnád és darabokra téphetnéd, mint a megújuló szélvihar a szalmát szétszórja.

Mindenhatóságod egy leheletével elsöpörhetnéd, a mint iganom nélkül elsöprik a sarat, mely tereinket és utcáinkat bepiszkitja.

Tudom, ki vagy.

Erős vagy, mint Isten; én pedig gyöngye vagyok, mint a semmi.

Legfőbb Főlség, ki állhat neked ellen? Ki szegülhet ellene hatalmadnak? Olyan az ember előtted, mint a semmi — mondják szent könyveink — és a mikor akarod, hatalmas karoddal, a melynek semmi se áll ellen, szétzúzhatod, eltiporhatod e földi férget, mely lábaidnál vergődik.

III.

De bizalom! Jézus között és mi közöttünk belső hasonlatosság, bizal-

mas összeköttetés is van. Ő a mi atyánk, mi pedig gyermekei; ő a mi barátunk és magához meghív; ő a mindennapi kenyérünk és csak azért van itt jelen, hogy tápláljon.

Am, mily édes szó az, mely szegény, megháborodott szívem fülében cseng.

Mitse félj — mondotta — bizzál és hallgasd szómat!

Mi közünk egymáshoz?

Eh, szerelmesem, nem látod-e!

Nézd, hol van, a kinek szentsége téged megaláz és ereje elrémit?

Átadja magát neked, lelked e lakásában tartózkodik, a melyet mintegy az örömök palotájául választott magának.

Nézd, vedd el minden félelmedet és ijedelmedet; erősödjél meg és lásd, mi közünk egymáshoz.

Milyen bensőbb viszonyt kívánhatnál, mint a milyent én alapítottam meg nagyságom és a te nyomoruságod közt.

Én atyád vagyok; miért félsz atyádtól?

Szeretetem és üdvösséged vágya néha talán arra kényszerítenek, hogy némileg büntesselek; de te jól tudod, hogy a mikor ütök, gyógyítok. *Percutiam et ego somalo.*

Én a te atyád vagyok, te pedig gyermekem vagy; a fájdalom helyén szültelek, a gyalázat kálváriáján.

Gondolod-e, hogy az apa elfelejtheti-e azt a gyermekét, a ki neki annyi könnyeibe és szenvedéseibe került?

Menj, ne félj semmit, megmond-

tam angyalaimnak, hogy őrizzék utaidat és kísérjék lépéseidet, ők már tudják, hogy te az én szerelmes fiam vagy.

Mi közünk egymáshoz?

De én a te barátod vagyok és milyen barátod!

Az emberi legszentebb és legodaadóbb barátságok se nyújtják neked soha legkisebb eszméjét se Jézusod, barátod és szenvedéseid társa önfeláldozásának.

Oh lélek, te tapasztaltad egyik-másik vonzó gyönyörét a barátságnak, mikor az őszinte barátság keresztény barátság és Isten kölcsönös szeretetén alapuló; hiába kísérled azt összehasonlítani azzal a bájjal, a melyet az Oltáriszentség isteni vérenek isteni szeretete izlett meg.

Hagyj föl vele és elmélkedjél ama szavakról, a melyek újból kiáradnak oltáriszekerényemből: Jöjj barátom, jöjj; végy részt az ünnepségben, a melyet neked készítettem, igyál a borból, a melyet neked töltöttem.

Mi közünk egymáshoz?

Én a te mindennapi kenyered vagyok.

Ha leszálok belsődbe, ez azért van, hogy téged testemmel nagyra növeljelek, hogy véremmel felüditselek.

A szeretet, tudod egyesülni kíván; én pedig úgy szeretlek, hogy saját állagoddal összekeveredem, véremet ereidbe ömleszttem, hogy az táplálékkodul szolgáljon.

Hogy foglyul maradok az oltáron, ez azért van, hogy gyakran jöjj hozzám, ülj a lakomához, a hol kedvedben járok és a hol éhességedet csillapítani és szomjadat oltani kívánom.

Ime, fiam, mi közünk egymáshoz.

Most tudod, ki vagyok; tudod, hogy a te üdvösségedért jöttem.

Énekeld a szeretet énekét és altasd el nyugtalanságaidat az oltáriszentségbeli Isten szívében.

Fischer Ágoston.

KIMUTATÁS.

A Budapesti Központi Oltáregyesület által 1905-ben adományozott egyházi szerelvények jegyzéke.

9. A csanádi egyházmegyében.

<i>Oppova:</i>	3 vállkendő	1 tabernaculum
1 vörös miserulia	1 burza	2 tabern. gyertyatartó
1 viola vecsernyepalást stolával	1 fekete magánstola.	1 kehely patenával
1 viola- fehér magánstola.	<i>Szabadfalu:</i>	1 ciborium
	1 misekönyv.	1 ciboriumköpenyke
	<i>Nagy-Becskerek.</i>	2 tabern. corporale.
<i>Kis-Orosz:</i>	<i>A József kórház kápolnája részére:</i>	<i>Eibenthal:</i>
2 karing		1 fekete palást stolával
3 palla		

1 velum
1 burza
1 beteglátogatási szel.
1 olajtartóval (J.)
1 hármassz. olajtartó.

Ó-Bessenyő

Valkány filia részére:

1 öröklámpa
1 ciborium
1 ciboriumköpenyke

1 burza
1 beteglátogatási szel.
1 olajtartóval
1 viola-fehér magánstola
3 canontábla.

Temesvár.

A Temesvár-Erzsébetvárosi Iskolanénék házi kápolnája részére:

1 fehér miseruha.

Ó-Béba.

A szeretétház kápolnája részére:

1 világos vecsernyepalást stolával
1 velum
1 alba
1 karing
2 vállkendő
4 ministránsing.

10. A szombathelyi egyházmegyében.*Kemenes-Mihályfa:*

1 vörös miseruha
1 velum
1 beteglátogatási szel.
1 olajtartóval (J.)
4 corporale
6 kehelytörlő
2 palla.

Felső-Szénégető.

I. Alsó-Szénégető filia részére:

1 kehely megaranyozása
1 ciborium.

II. Szalonak-üveghuta filia részére:

1 alba
1 fekete magánstola.

Nagy-Német-Sz.-Mihály:

1 fehér miseruha
1 viola-fehér magánstola
1 velum
1 burza
2 alba
2 karing
4 vállkendő
12 kehelytörlő
12 kéztörlő
1 öv
1 oltárterítő 600—100
2 palla.

Salomvár.

I. A mater részére:

1 kehely megaranyozása
1 beteglátogatási szel.
1 olajtartóval (J.)
1 burza
1 velum.

II. Zala-Lövő filia részére:

1 viola-fehér magánstola
1 ciboriumköpenyke
1 karing
2 corporale
6 kehelytörlő
1 oltárterítő 380—100.

III. Zala-Patak filia részére:

1 ciboriumköpenyke
2 corporale
1 szenteltvizehintő
1 imatábla.

Felső-Lendva:

1 viola miseruha
2 fekete miseruha
2 ministránsinggel.

Borostyánkő:

1 fehér miseruha
1 viola vecsernyepalást stolával

1 ciboriumköpenyke
27 cm.

Kukmér.

A vaskuti filia részére:

1 vörös miseruha
1 velum
1 alba
1 karing
1 füstölő tömjéntartóval.

Cserencsóc.

1 vörös miseruha
1 viola miseruha
1 monstrancia-fátyol.

Kemenes-Hőgyész.

I. A mater részére:

1 fehér miseruha
1 öröklámpa.

II. Gencs filia részére:

1 ciborium
1 ciboriumköpenyke.

Szt.-Sebestyén:

1 fekete miseruha
1 velum
1 misekönyv.

Letenye:

1 fehér miseruha
1 ciboriumköpenyke

1 ciborium	1 karing.	1 velum
1 kettős sz. olajtartó	<i>Máriafalva:</i>	1 ciboriumköpenyke
1 alba	1 fekete miseruha	33 cm.

I. A kalocsai egyházmegyében.

<i>Zombor. A kármelita</i>	1 alba
<i>zárdatemplom részére:</i>	2 vállkendő
1 fehér vecsernyapal. stol.	2 palla.

12. Az egri egyházmegyében.

<i>Domoszló:</i>	<i>Dédes:</i>	<i>III. Mercse filia részére:</i>
2 palla	1 viola vecsernyepalást	1 alba
1 viola miseruha.	stolával	2 karing
<i>Gyöngyös:</i>	1 velum	2 oltárterítő 250—100
6 oltárgyertyatartó ezüstözése.	1 öröklámpa	1 antipodium.
<i>Kékcse:</i>	2 palla.	<i>Borsod-Apátfalva.</i>
1 ün. fehér miseruha	<i>Sajó-Némethi.</i>	<i>Mihályfalva fióktemplom</i>
1 világos vecsernyepalást stolával.	<i>I. A mater részére:</i>	<i>részére:</i>
<i>Magyar-Szirák.</i>	1 fehér miseruha	1 vörös miseruha
<i>Finke fióktemplom részére:</i>	1 fekete miseruha	1 fekete magánstola
1 mennyezet 2 rúddal	1 vörös miseruha	1 alba
1 vörös miseruha	2 alba	1 karing
1 burza	4 vállkendő	1 vállkendő
1 beteglátogatási szel.	4 corporale	1 öv
1 olajtartóval (J.)	6 kehelytörlő	2 pala.
1 imatábla.	4 palla	<i>Sály:</i>
	1 misekönyv.	1 kehely patenával
	<i>II. Királya filia részére:</i>	1 ün. fehér miseruha
	1 fekete palást stolával	1 viola vecsernyepalást stolával
	1 alba	2 palla.
	2 vállkendő.	

Szerkesztő: Dr. Glattfelder Gyula.

JUSTH BÉLA KÁRPITOS-MESTER
ÉS DISZITŐ. ==

A budapesti közp. Oltáregyesület szállítója.
Budapesten, VII., Rottenbiller-utca 6/a.

Elvállal magánlakások, egyesületi- és
körhelyiségek teljes berendezését, továbbá
elfogad és pontosan teljesít minden e
szakmába vágó javításokat. ==

HERGZEG ZSIGMOND ELSŐ MAGYAR
JÁTEKÁRU ÉS
VII., Munkás-utca 6. sz. SZENT CZIKKEK
ÖNTODÉJE. @

Szent Antal-, Mária- és Krisztus-szobrok, valamint
Szent Antal-szobrocskák pléhtokban való gyártása.

GRÜNBERGER IGNÁCZ
Király-utca 4. szám.

Vesz a legmagasabb áron régiségeket, arany,
ezüsttárgyakat, szőnyeget és képeket; magas
egyházi ajánlatokat felmutathat. ==

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET
KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill.

Félévre csak 1 kor 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörű teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos színezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

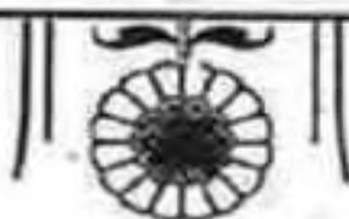
- I. Számos színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor.
- II. Finomabb papíron, színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., c) bőrkötés, vörösvágás 5 kor., d) bőrkötés, aranyvágás 6 kor., e) finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.
- III. Igen finom papíron, számos finoman színezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., b) finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., c) ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.
- IV. Ugyanez a könyv öreg betűkkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségű papíron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, b) tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.
- V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a teljes kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 új órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az új teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

*Egyházi ruhák
és fehérneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhímezés.*

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntette: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klótild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 15. szám alatt.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

*Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket, Fall és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranciák, stáció-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhímezésekben, valamint hímezett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök.

